

Aronsohn

Hergebruik Zuiderstrandtheater

Circulaire architectuur

Kees de Koning

Aronsohn raadgevende ingenieurs bv

Staalbouwdag 3 oktober 2023 Leusden

Programma

- ▶ Kop
- ▶ Lijf
- ▶ Staart

- ▶ Staalbouwdag 3 oktober 2023 Leusden

Geen architect

Geen autoriteit op gebied van circulariteit in de bouw

Geen “early adopter” van hergebruik van materialen

Ontwerpen is al lastig zat en nou moet dat ook nog circulair!

Waarom dan toch hier op het podium ?

Vanwege Project Cultuurcentrum Lievekamp te Oss

Tijdelijk theater in Scheveningen

1000 stoelen

Gebruik van 2015 tot 2021 voor dans en muziek

Na oplevering van Amare buiten gebruik

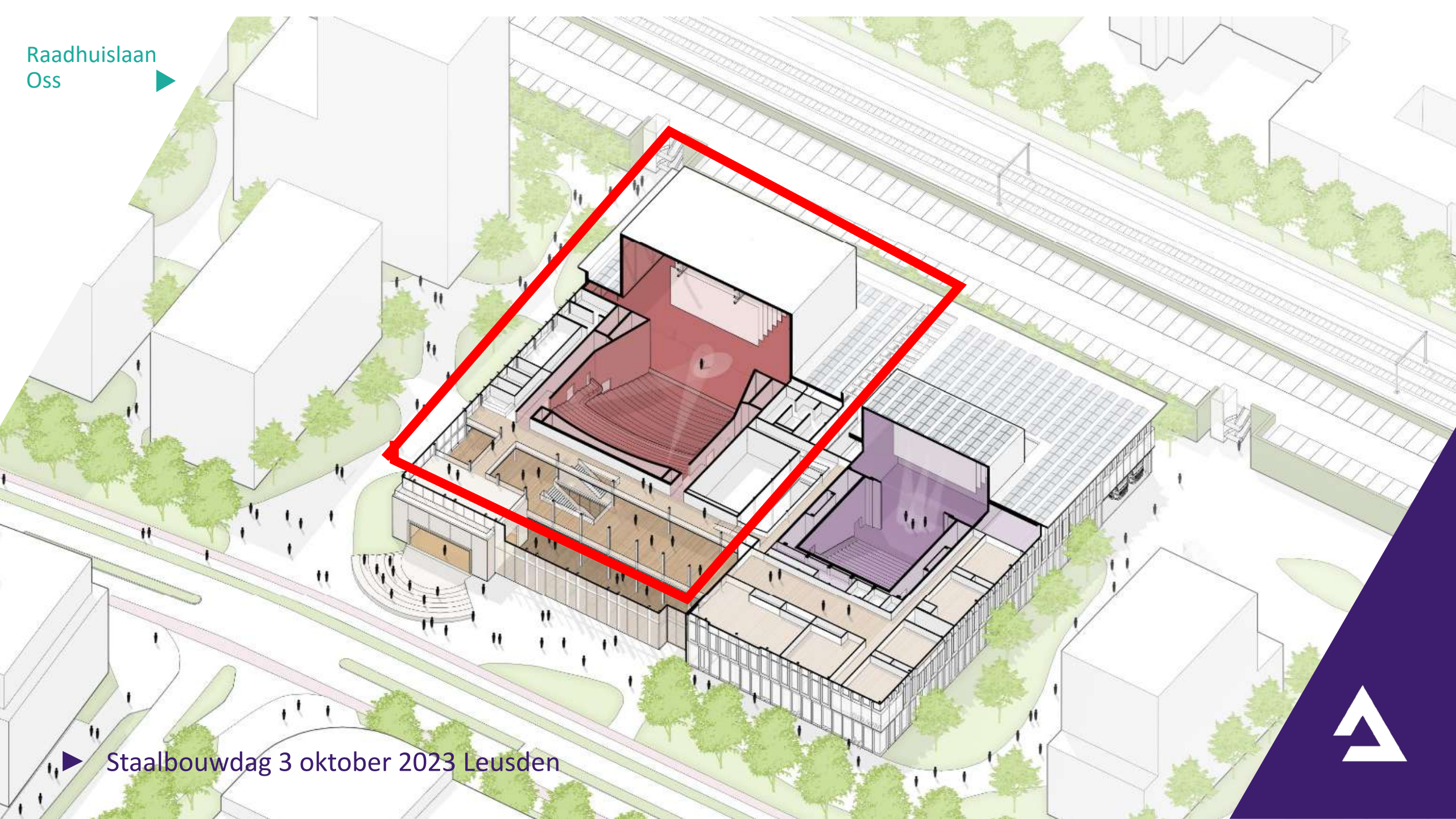
En dan ?

► Staalbouwdag 3 oktober 2023 Leusden

Raadhuislaan
Oss

▶ Staalbouwdag 3 oktober 2023 Leusden

Wat is circulair ontwerpen ?

Leidraad circulair bouwen 2.0 (www.platformcb23.nl)

Ontwerp strategieën:

- ▶ 1 Preventie voorkomen van nieuwbouw
- ▶ 2 Kwaliteit toekomstwaarde
- ▶ 3 Adaptiviteit 2^e leven
- ▶ 4 Losmaakbaarheid toekomstig donor
- ▶ 5 Hergebruik gebruik donorelementen
- ▶ 6 Secundair hergebruik grondstoffen
- ▶ 7 Hernieuwbare grondstoffen biobased materials

Dat klinkt gelukkig bekend !

- ▶ Staalbouwdag 3 oktober 2023 Leusden

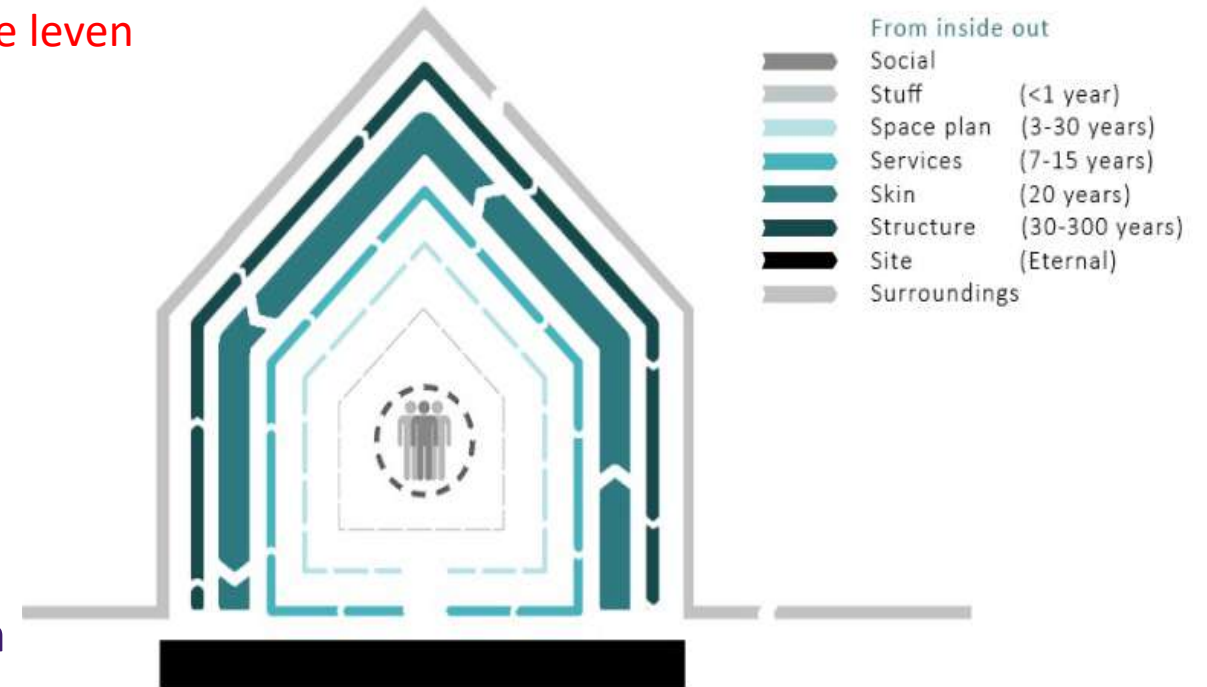

Ontwerp strategieën:

- ▶ 1 Preventie voorkomen van nieuwbouw
- ▶ 2 Kwaliteit toekomstwaarde
- ▶ 3 Adaptiviteit tweede leven

- ▶ Constructie gaat het langst mee van alle gebouwonderdelen
- ▶ Houd de constructie los van de andere 'lagen'.
- ▶ Constructie moet aanpassingen van indeling en gebruik mogelijk maken
- ▶ Een tweede leven van het casco is de beste vorm van circulariteit

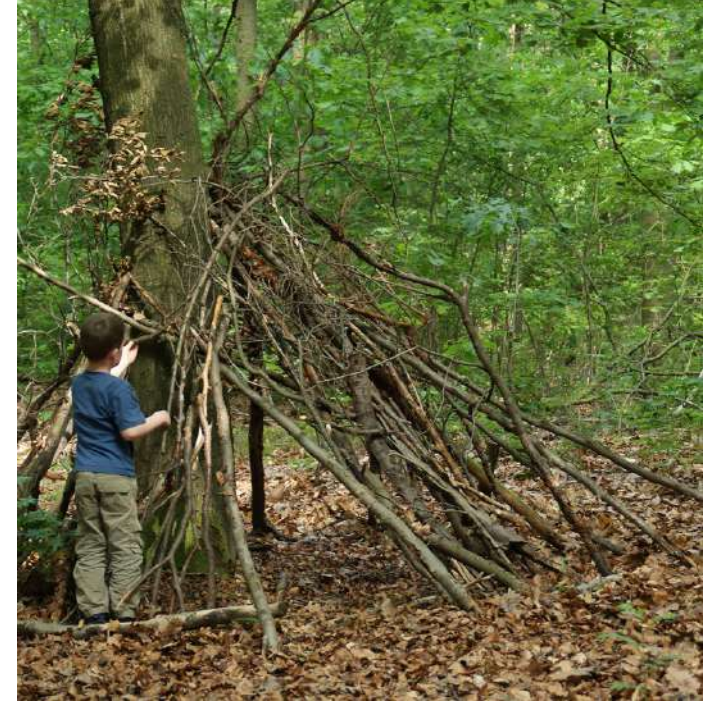

▶ 4 Losmaakbaar

▶ 5 Herbruikbare elementen

▶ 7 Bio-based

▶ Staalbouwdag 3 oktober 2023 Leusden

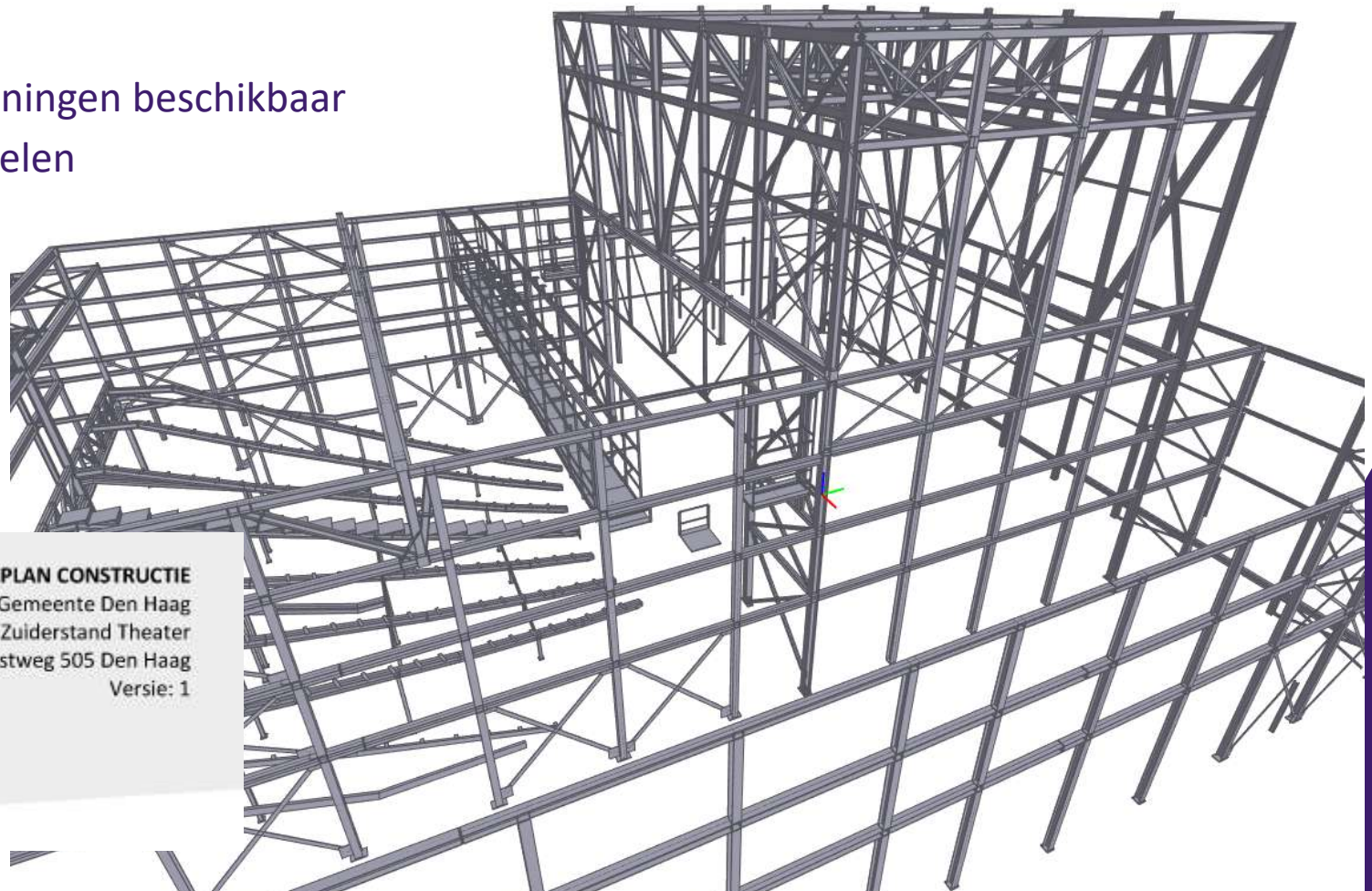
Hergebruik Zuiderstrandtheater

- ▶ 2009 Besluit tot sloop in 2009
- ▶ 2010 Winnend ontwerp Spuiforum
- ▶ 2011-2012 Economische crisis en bezwaren gemeenteraad
- ▶ 2014 Plan geschrapt, **start bouw ZST**
- ▶ 2015 Sloop Spuicomples en aanbesteding Cadanz
- ▶ 2017-2021 Bouw Amare

Hergebruik Zuiderstrandtheater

- ▶ Demontage door Lagemaat
- ▶ Goed gedocumenteerd, werkplaatstekeningen beschikbaar
- ▶ Registreren en valideren van de onderdelen
- ▶ Kwestie van uit elkaar schroeven, transporteren en weer in elkaar schroeven
- ▶ Toch?

LAGEMAAT

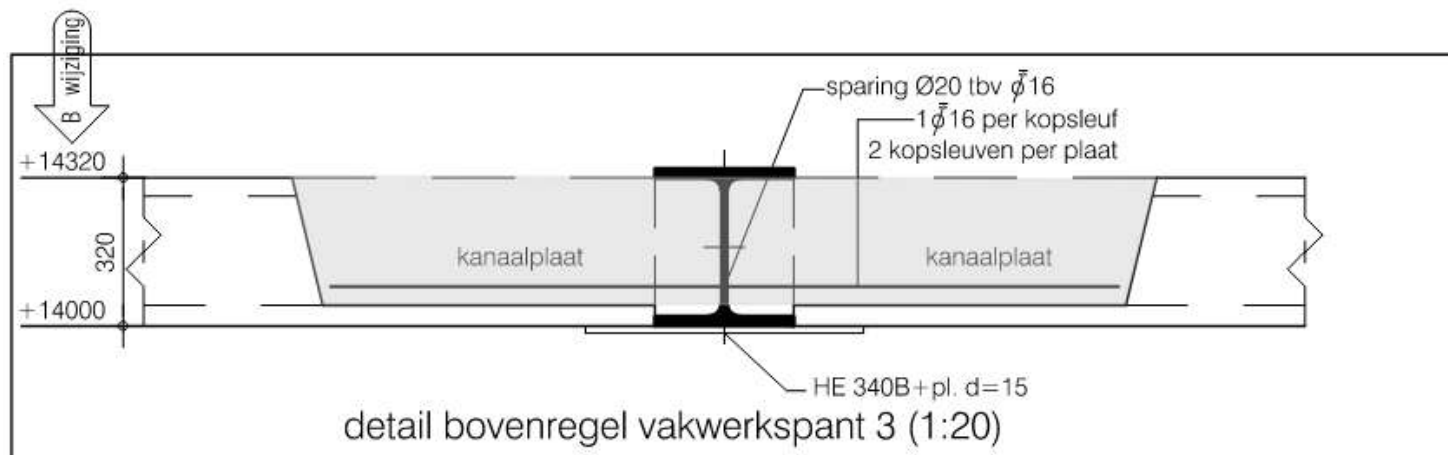
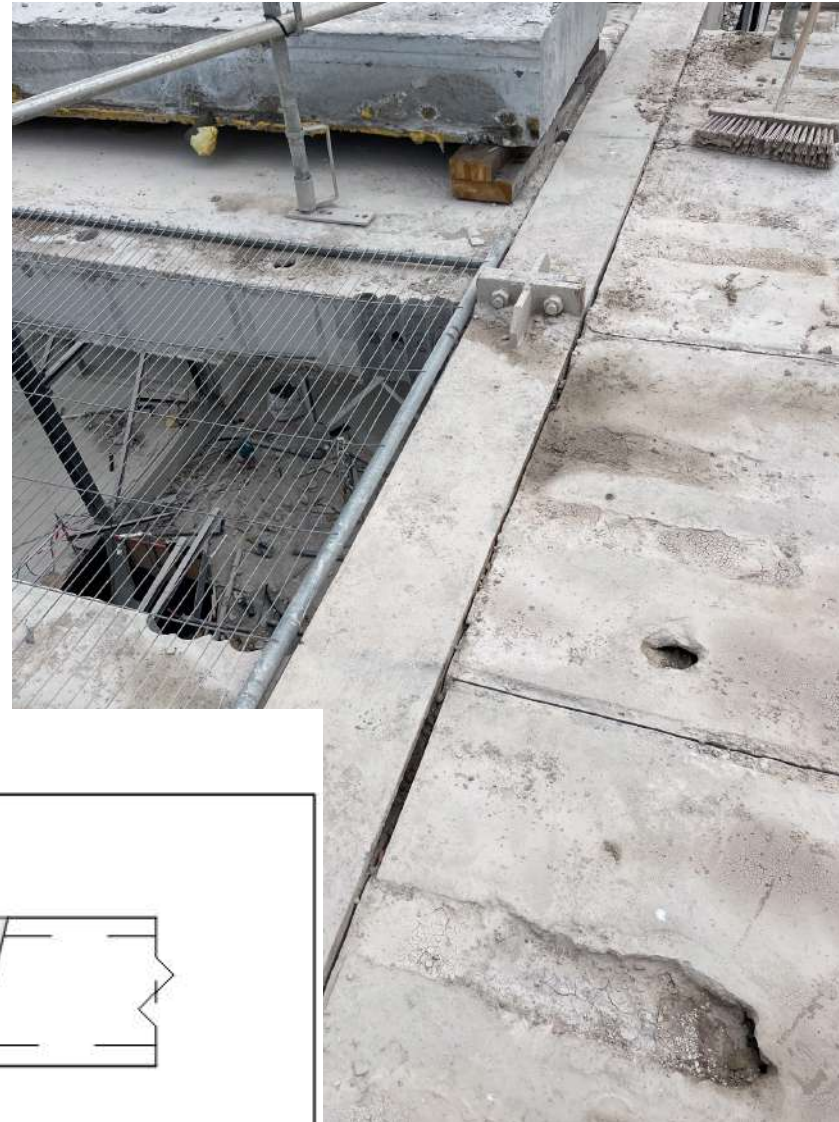
DEMONTAGEPLAN CONSTRUCTIE
Gemeente Den Haag
Zuiderstrand Theater
Houtrustweg 505 Den Haag
Versie: 1

- ▶ Staalbouwdag 3 oktober 2023 Leusden

Hergebruik Zuiderstrandtheater

Demontage hobbels

- ▶ Kanaalplaten met druklagen en aangestorte verankering in kopsleuven
- ▶ Wel demontabel, niet remontabel
- ▶ Schijfwerking en koppelingen/details herstellen

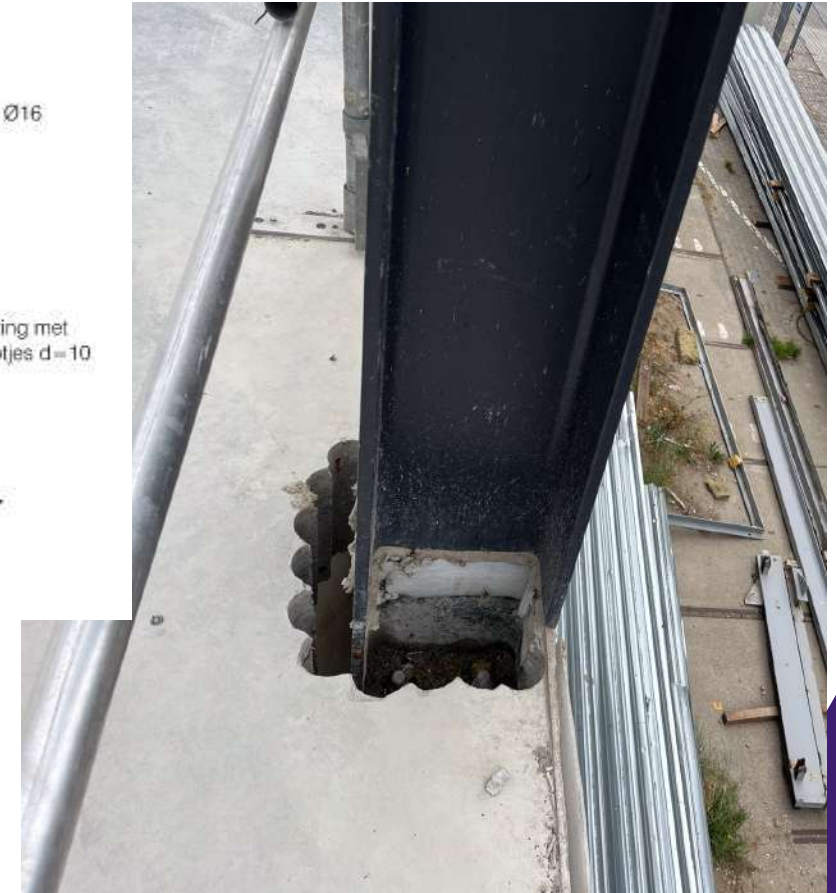
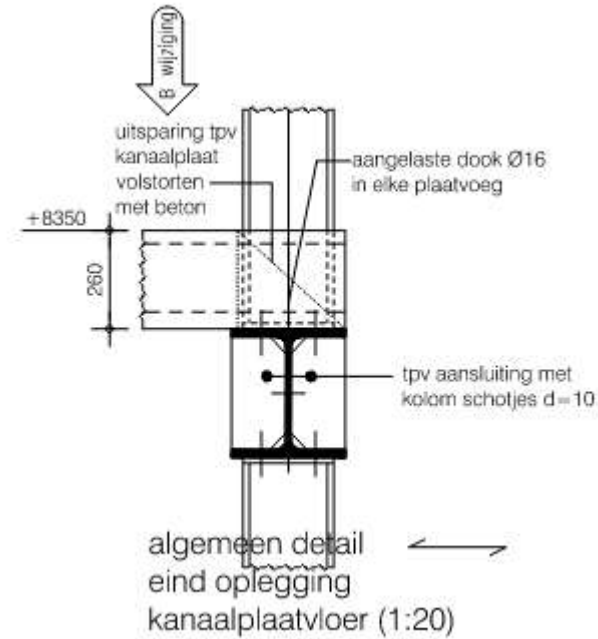
▶ Staalbouwdag 3 oktober 2023 Leusden

Hergebruik Zuidstrandtheater

Demontage hobbels

- ▶ Verborgen knopen, bv. voetplaten met ankers zijn ingestort in de vloer.
- ▶ Wel demontabel, niet remontabel
- ▶ Schade aan kanaalplaten; herbruikbaar? ?

Hergebruik Zuiderstrandtheater

Demontage hobbels

- ▶ Grote gelaste vakwerkspanten
- ▶ Uithijzen
- ▶ Transport naar Oss
- ▶ Inhijzen

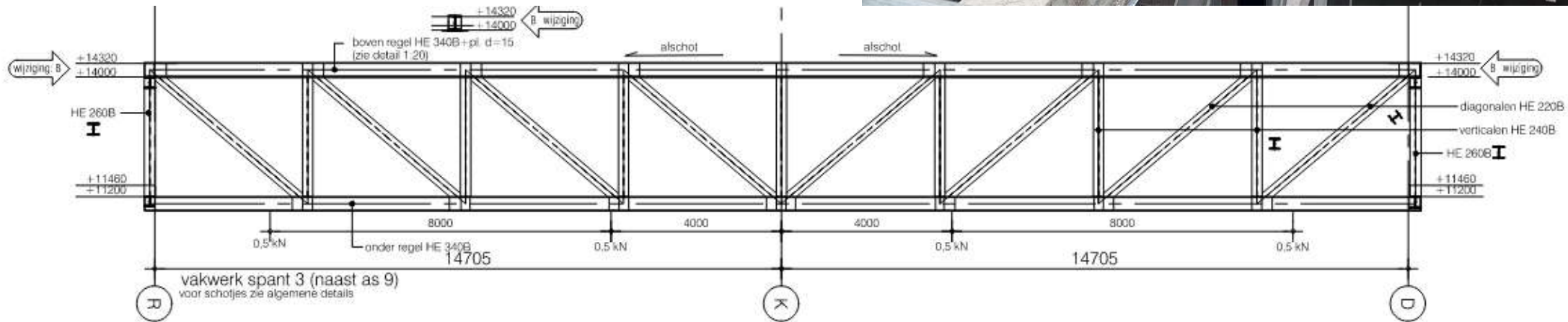
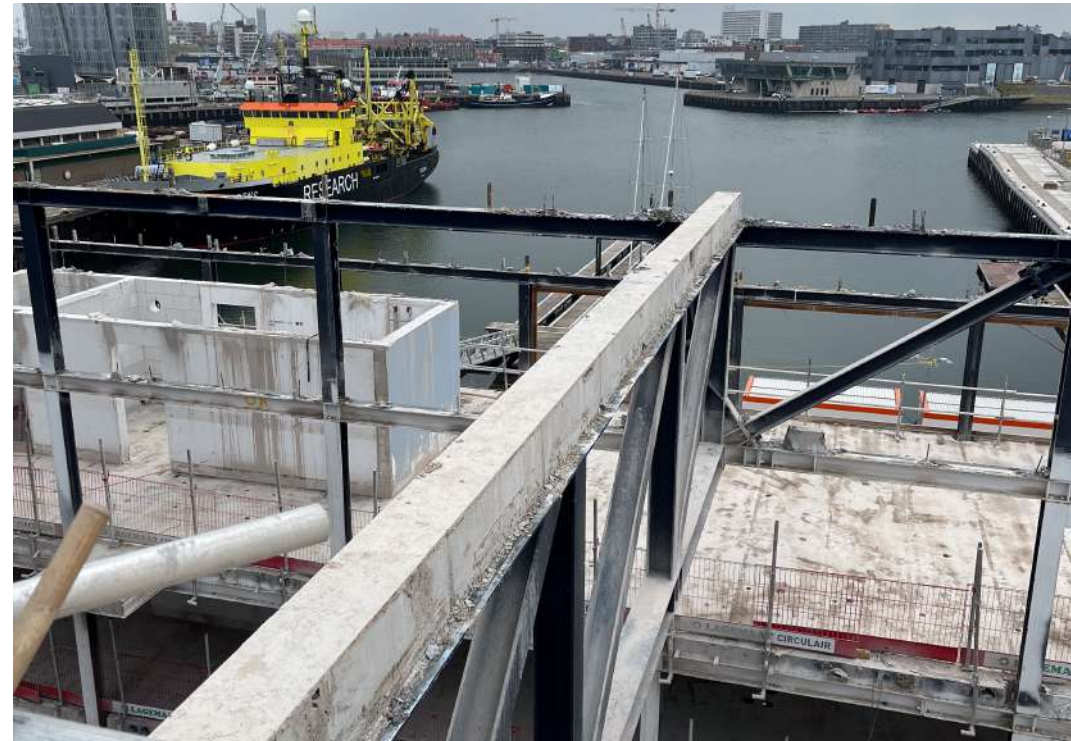
- ▶ Staalbouwdag 3 oktober 2023 Leusden

Hergebruik Zuiderstrandtheater

Demontage hobbels

- ▶ Geïntegreerde liggers met volgestorte lijven
- ▶ Uithakken ?
- ▶ Krachtswerking in nieuwe situatie

- ▶ Staalbouwdag 3 oktober 2023 Leusden

Hergebruik Zuiderstrandtheater

Demontage hobbels

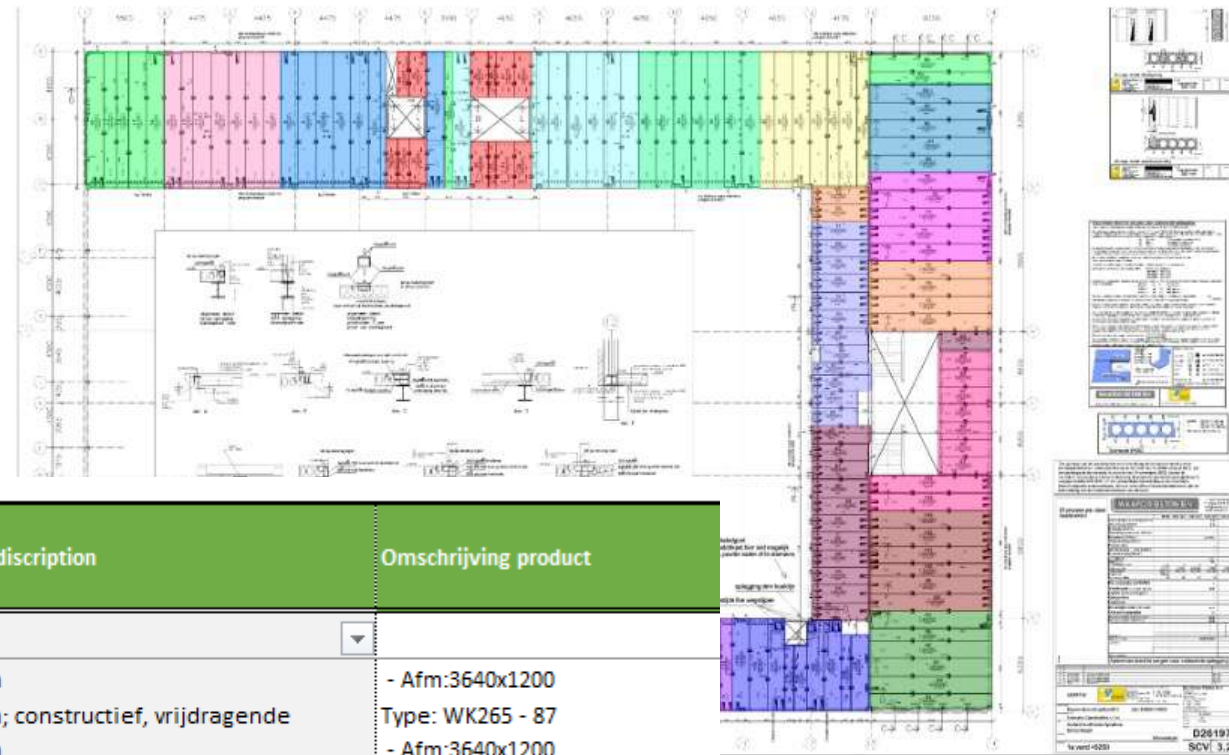
- ▶ Kwaliteit van de vrijgekomen onderdelen; inventarisatie en kwalificatie van gebreken.
- ▶ Niet alle werkplaatstekeningen (meer) beschikbaar
Niet alle boutverbindingen bekend!
- ▶ Brandwerende coating
- ▶ NTA 8713, hergebruik constructiestaal.
- ▶ Geometrie en kwaliteit bekend.
- ▶ Verbindingsmiddelen vernieuwen.
- ▶ 750 verbindingen * 4 boutsets = 3.000 bouten, moeren, ringen

Hergebruik Zuiderstrandtheater

Demontage hobbels

- ▶ Inventarisatie van de vrijgekomen onderdelen,
- ▶ Compleetheit en kwalificatie van gebreken

Werknr.	Nr.	NL-SfB Code	NL-SfB description	Omschrijving product
22S0210	- 1495	23.21	vloeren	- Afm:3640x1200
22S0210	- 1496	23.21	vloeren; constructief, vrijdragende vloeren	Type: WK265 - 87 - Afm:3640x1200
22S0210	- 1497	23.21	vloeren; constructief, vrijdragende vloeren	Type: WK265 - 104 - Afm:8390x1200
22S0210	- 1498	23.21	vloeren; constructief, vrijdragende vloeren	Type: WK265 - 103 - Afm:8390x1200

1243	37	rood	Gebroken op 2,5 m van eind, dwars over gescheurd	300 kg/m ²	0.820	0.330	0.220370
1176	44	rood	Doormidden gebroken, was al gescheurd, diverse rand schade	366 kg/m ²	1.2	5.34	6.408
1091	1	geel	Boven rib zijkant stuk gebroken	458 kg/m ²	1.2	12.95	15.54
1116	17	geel	Zij rib 1 kant volle kanaal weg gebroken op lengte ca 2m1	458 kg/m ²	1.2	13.24	15.888
1090	9	geel	Zij rib 1 kant volle kanaal weg gebroken op lengte ca 3m1	458 kg/m ²	1.2	12.95	15.54
1019	7	oranje	schuine hoek eraf	366 kg/m ²	1.2	9.9	11.88
1025	7	magneta	schuine hoek eraf	366 kg/m ²	1.2	9.9	11.88
1028	8	magneta	midden oplegging stuk eraf	366 kg/m ²	1.05	9.9	10.395

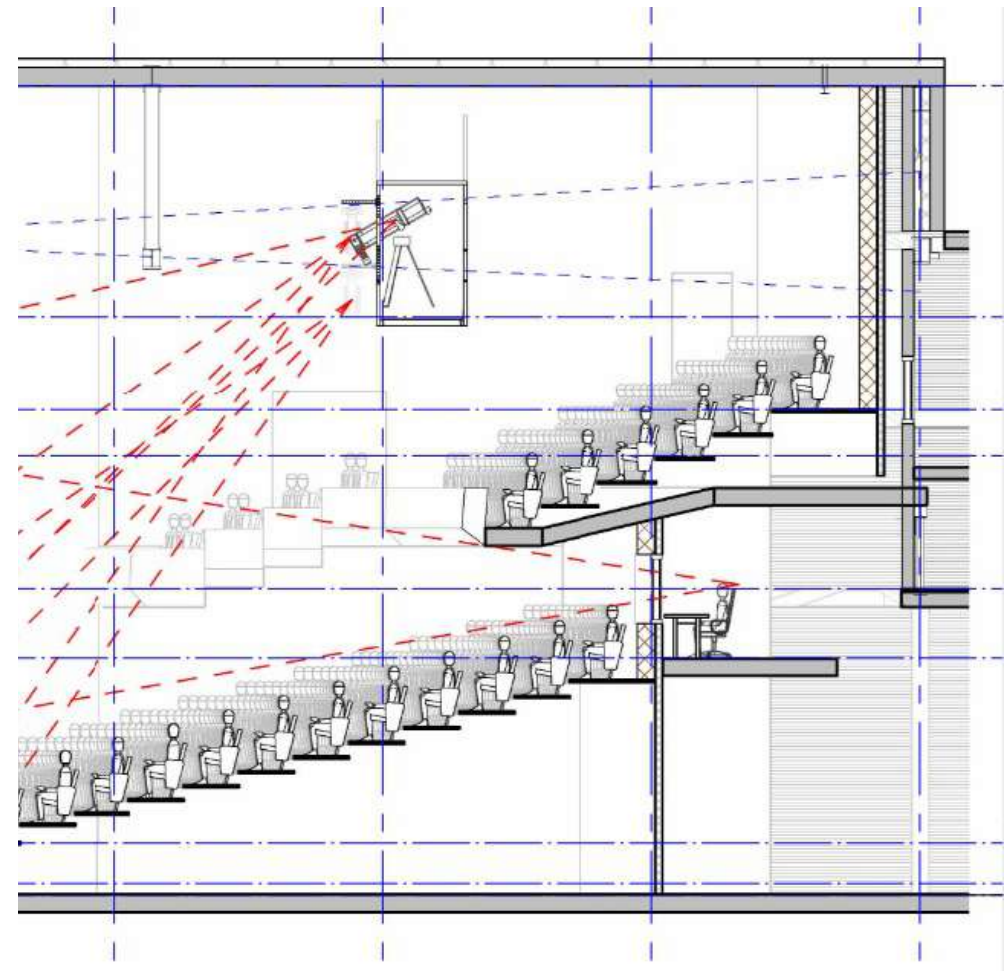
▶ Staalbouwdag 3 oktober 2023 Leusden

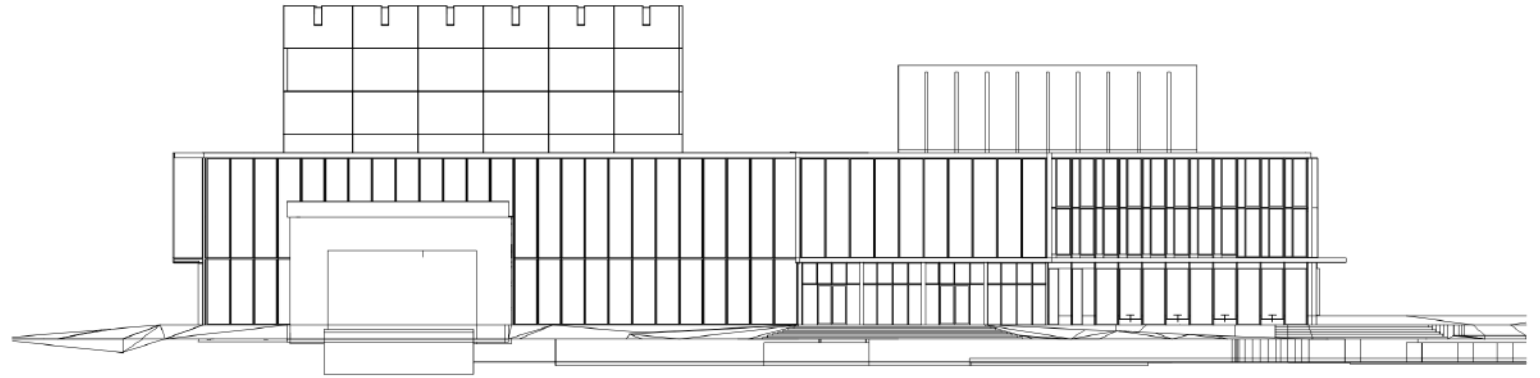
Hergebruik Zuiderstrandtheater

Ontwerp hobbels

- ▶ **Tijdelijke bouw**; ontwerplevensduur 15 jaar vs permanent gebouw minimaal 50 jaar.
- ▶ Belastingfactoren veranderlijke belastingen.
- ▶ **Verplaatsen van een heel gebouw**: Nieuwbouw Eurocode of Bestaande Bouw NEN8700-serie.
- ▶ Ontbreken duidelijk strategie robuustheid, 2^e draagweg.
- ▶ Veranderd gebruik: kantoor wordt bijeenkomstruimte.
- ▶ **Veranderende eisen** aan isolatie, akoestiek.
- ▶ Wensen van de gebruiker: meer stoelen, 2e ring, meer theatertechniek, verlichting, trekken.
- ▶ Duurzaamheid: PV-panelen, groendak, waterretentie.

Hergebruik Zuiderstrandtheater

- ▶ Ontwerp is gevorderd tot de fase VoorOntwerp.
- ▶ Welke onderdelen kunnen we één-op-één hermonteren, waar is huiswerk te doen.
- ▶ In grote lijnen blijft het ontwerp van het ZST ongewijzigd.
- ▶ **Nog meer circulariteit in het (her)ontwerp.** Losmaakbaarheidsindex?
- ▶ Aanpassingen van bestaande onderdelen. Technisch leuke puzzels.
- ▶ Geen lijstje van standaard oplossingen, wel uitdagingen.
- ▶ **Overleg met bevoegd gezag. Visie op nieuwbouw – verbouw en strategie robuustheid.**
- ▶ Vertrouwen dat dit tot een goed resultaat gaat leiden. Er is veel positieve wil.
- ▶ **Uiteraard zonder concessies te doen aan de constructieve veiligheid.**

▶ Staalbouwdag 3 oktober 2023 Leusden

Staart

- ▶ Circulair ontwerpen is **here-to-stay**; we kunnen er niet omheen. Hoeft ook niet.
- ▶ We zijn al op de goede weg. Maar het kan altijd beter, slimmer en **bewuster**.
- ▶ Juist in de eerste ontwerpfasen valt er veel winst te behalen.
- ▶ Welke strategieën, geheel of gedeeltelijk.
- ▶ Laat je niet afschrikken door **100% eindresultaat**.
- ▶ Interdisciplinair of anders op je eigen vakgebied; ook als het niet hoog op de agenda staat.
- ▶ Pluk laaghangend fruit en **heroverweeg** oude vertrouwde concepten.
- ▶ Documenteer en registreer. Vergeet hierbij de details niet!
- ▶ Zoek aansluiting bij **innovaties vanuit de markt**.
- ▶ Zoek contact met de lokale overheid en bevoegd gezag.
- ▶ Laat weten wat je aan het doen bent. De successen en ook de hobbels en missers.
- ▶ **Deel en publiceer**. Misschien op Staalbouwdag 2024 ?

Losmaakbaarheidsindex $LI_n = 1,0$??

Vragen ?

Staalbouwdag 3 oktober 2023 Leusden

Aronsohn

Verbindende kracht.